

# Marian Płachecki

---

"Z dziejów osiemnastowiecznej walki o język polski", Wacław Walecki, "Przegląd Humanistyczny" nr 4 (1975) : [recenzja]

---

Biuletyn Polonistyczny 18/4 (58), 133

---

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) TYNECKI Jerzy: Analogie, różnice czy antynomie. Z powodu pewnych "kategorii" współczesnego literaturoznawstwa. "Prace Polonistyczne" S. XXXI (1975) s. 235-251.

Autor stawia tezę, że badania historycznoliterackie przece-  
niają znaczenie wspólnoty problemowej i podobieństw ideowych, łą-  
czących pisarzy, którzy należeli do skłóconych obozów czy genera-  
cji literackich. Z tego punktu widzenia przeprowadza namiętną re-  
futację prac S.Brzozowskiego, K.Wyki, L.Kołąkowskiego, S.Pigonia,  
Z.Stefanowskiej, S.Kołączkowskiego i A.Okońskiej, zarzucając im  
arbitralność założeń, grzęźnięcie w pseudoproblematyce, "regresyw-  
ną postawę interpretacyjną", synkretyzm, redukcjonizm, mitotwórst-  
wo i irracjonalizm. Przy okazji zaatakowany został również egzy-  
stencjalizm, strukturalizm, pozytywizm, ergocentryzm i postawa  
kontestatorska.

BP/58/65

Z.J.

---

(II) WALECKI Wacław: Z dziejów osiemnastowiecznej walki o ję-  
zyk polski. "Przegląd Humanistyczny" 1975 nr 4 s. 101-105.

Autor omawia intencje, jakie przyświecały Franciszkowi Boho-  
molcowi przy wydawaniu w l. 1767-1768 dzieł Kochanowskiego: cho-  
dziło mianowicie o dostarczenie współczesnym autorytatywnego wzor-  
ca językowego. Do dobrej, starej polszczyzny zachęcał Bohomolec  
również w "Rozmowie o języku polskim" (1758), gdzie Kochanowski  
jest jednym z protagonistów. Autor wspomina następnie o zbieżnoś-  
ciach między renesansowym i oświeceniowym stanowiskiem wobec ła-  
ciny i języka rodzimego, a także o zasługach Bohomolca dla wpro-  
wadzenia Kochanowskiego do "panteonu narodowej klasycyzności".

BP/58/66

M.P.